

Aprobat în ședința Guvernului din _____ 2025

Decizia protocolară nr. _____/2025

AVIZ

la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 3/2025 pentru aprobarea Listei terenurilor cu destinație agricolă proprietate publică a statului din domeniul public (inițiativa legislativă nr. 213 din 10 iunie 2025)

Guvernul a examinat proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 3/2025 pentru aprobarea Listei terenurilor cu destinație agricolă proprietate publică a statului din domeniul public, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă (nr. 213 din 10 iunie 2025) de către domnul Alexandr Trubca, deputat în Parlament, și comunică următoarele.

Inițiativa legislativă este înaintată în conformitate cu prevederile articolului 73 din Constituția Republicii Moldova și ale articolului 47 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr. 797/1996.

Reieșind din obiectul de reglementare, proiectul de lege face parte din categoria legilor organice. Domeniile în care se intervine cu modificări prin intermediul proiectului țin de competența nemijlocită de reglementare a Parlamentului, acesta fiind înregistrat regulamentar după competență, în conformitate cu prevederile articolului 66 din Constituția Republicii Moldova ce stabilesc atribuțiile de bază ale Parlamentului.

Proiectul de lege este avizat în temeiul articolului 58 alineatul (1) din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr. 797/1996, ce prevede avizarea de către Guvern a proiectelor de acte legislative și a propunerilor legislative înaintate de Președintele Republicii Moldova, de deputați sau de Adunarea Populară a unității teritoriale autonome Găgăuzia.

1. Prevederile conceptuale ale proiectului

Proiectul de lege prevede:

a) modificarea anexei la Legea nr. 3/2025 pentru aprobarea Listei terenurilor cu destinație agricolă proprietate publică a statului din domeniul public (în continuare – *Legea nr. 3/2025*) prin:

– excluderea unor terenuri amplasate în unitățile administrativ-teritoriale Anenii Noi, Chișinău și Cimișlia;

– includerea terenului cu numărul cadastral 3153209.056 în lista terenurilor amplasate pe teritoriul unității administrativ-teritoriale Chișinău;

b) punerea în sarcina Guvernului a transmiterii unor terenuri excluse din anexa la Legea nr. 3/2025 în proprietatea unităților administrativ-teritoriale Chetrosu, Cricova, Bubuieci și Cimișlia, precum și schimbarea destinației terenurilor cu numerele cadastrale 0100301.032 și 0100301.034.

Transmiterea terenurilor în proprietatea unității administrativ-teritoriale Cricova urmează să fie realizată prin schimb de terenuri.

2. Obiectivele proiectului

Potrivit notei de fundamentare, proiectul de lege a fost elaborat ca urmare a mai multor solicitări din partea Agenției Proprietății Publice, a Consiliului raional Cimișlia, precum și a primăriilor Chetrosu, Cricova și Bubuieci, prin care s-a solicitat sprijinul Comisiei agricultură și industrie alimentară, în vederea intervenției în anexa la Legea 3/2025 prin excluderea unor terenuri necesare pentru dezvoltarea localităților menționate.

3. Observații și recomandări la proiectul de lege

Prin proiect se propune modificarea anexei la Legea nr. 3/2025. Prin urmare, în denumirea proiectului legii, după cuvântul „modificarea” se vor introduce cuvintele „anexei la”, cu ajustarea ulterioară a textului (obieecție valabilă inclusiv pentru Articolul I).

La Articolul I:

Sursa de publicare a Legii nr. 3/2025 se va indica după următoarea formulă: „(Monitorul Oficial al Republicii Moldova, anul publicării, numărul Monitorului, numărul articolului)”.

De asemenea, în referințele la unitățile administrativ-teritoriale, în proiect se vor indica inclusiv numerele pozițiilor din tabelul din anexa la Legea nr. 3/2025 la care acestea se raportează și care se propun a fi modificate.

În conformitate cu articolul 54 alineatul (1) litera i) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, exprimarea prin abrevieri a unor denumiri sau termeni se poate face numai după explicarea acestora în text, la prima folosire. Având în vedere prevederea legală enunțată, abrevierea „UAT” se va substitui cu denumirea completă.

Cuvântul „cifra” se va substitui cu cuvântul „cifre”.

Prin proiect, se propune excluderea terenului cu numărului cadastral 104102021 de la unitatea administrativ-teritorială Anenii Noi. În acest sens, menționăm că, potrivit anexei la Legea nr. 3/2025, la poziția corespunzătoare unității administrativ-teritoriale Anenii Noi nu este indicat numărul cadastral enunțat. Prin urmare, se va elucida acest aspect, și anume, se va revizui corectitudinea indicării numărului cadastral în cauză (obieecție valabilă pentru Articolul II alineatul (2) prima liniuță).

De asemenea, la poziția referitoare la unitatea administrativ-teritorială Chișinău, se constată că în proiect se propune excluderea unor terenuri având o suprafață totală de 117,4116 ha ($4014,9301 - 3897,5185 = 117,4116$). Conform datelor din Banca centrală de date e-Cadastru, suprafața totală a terenurilor propuse pentru excludere este de 43,5515 (numărul cadastral 3156201.084 – 9,9817 ha; numărul cadastral 3156201.100 – 9,6585 ha; numărul cadastral 0100301.034 – 14,6905 ha; numărul cadastral 0100301.032 – 9,2208 ha). Prin urmare, este necesară prezentarea unor comentarii suplimentare pentru a argumenta intenția de a micșora suprafața terenurilor aflate pe teritoriul municipiului Chișinău cu

73,8601 ha ($117,4116 - 43,5515 = 73,8601$ ha) mai mult decât suprafață totală a terenurilor prevăzute în proiect.

La Articolul II:

La alineatul (1), după cuvintele „Monitorul Oficial” se vor introduce cuvintele „al Republicii Moldova”.

Totodată, nota de fundamentare se va completa cu mențiunea privind necesitatea intrării în vigoare a legii la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Referitor la alineatul (2), remarcăm faptul că, potrivit prevederilor articolului 127 alineatul (3) din Constituția Republicii Moldova, proprietatea publică aparține statului sau unităților administrativ-teritoriale. Prin urmare, la alineatul (2), cuvintele „proprietate publică a Primăriei” se vor substitui cu textul „proprietate a unității administrativ-teritoriale”.

Adițional, subliniem că, potrivit articolului 8 alineatul (2) din Legea nr. 523/1999 cu privire la proprietatea publică a unităților administrativ-teritoriale, transmiterea patrimoniului din proprietatea publică a statului în proprietatea publică a unităților administrativ-teritoriale se realizează prin hotărâre a Guvernului, cu acordul consiliului local respectiv. Astfel, Guvernul va putea transmite terenurile în proprietatea unităților administrativ-teritoriale menționate în proiect doar în cazul existenței acordului consiliilor locale respective.

În conformitate cu articolul 56 alineatele (5) și (6) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, articolul poate fi divizat în alineate. Alineatele sunt însemnate succesiv cu numere ordinare, exprimate prin cifre arabe, luate între paranteze rotunde. Alineatul poate fi divizat în litere, care sunt însemnate succesiv cu litere latine mici, urmate de o paranteză. Având în vedere prevederea legală enunțată, la alineatul (2) al proiectului de lege, diviziunile se vor numerota cu litere latine mici, urmate de o paranteză.

În subsidiar, nota de fundamentare va fi completară cu argumente privind scopul excluderii și schimbării destinației terenului cu numărul cadastral 0100301.034 din municipiul Chișinău, str. Haltei 41 „a”, pe care sunt amplasate 30 de construcții proprietate privată și a terenului cu numărul cadastral 0100301.032 din mun. Chișinău, str. Calea Basarabiei 18, pe care sunt amplasate 14 construcții proprietate privată și o construcție proprietate de stat din administrarea Instituției Publice Agenția pentru Dezvoltarea și Modernizarea Agriculturii (număr cadastral 0100301.032.16).

Referitor la punerea în sarcina Guvernului a acțiunii privind crearea unui bun imobil nou prin separarea terenului cu numărul cadastral 0100309080, amplasat în mun. Chișinău, str. Uzinelor, 209/1, cu suprafața de 215,1072 ha și transmiterea ulterioară a bunului nou format cu suprafața de 71 ha în proprietatea publică a Primăriei Bubuieci, comunicăm că aceasta acțiune poate fi realizată după operarea modificărilor respective în anexa la Legea nr. 3/2025 (excluderea terenului nou-format din anexă).

Totodată, menționăm că, în conformitate cu nota de fundamentare, din terenul cu numărul cadastral 3153209002, cu suprafața de 216,9742 ha, prin separare au fost formate următoarele bunuri:

- bunul imobil cu numărul cadastral 3153209002, cu suprafața de 150,3509 ha, categoria de destinație – teren cu destinație agricolă, amplasat în municipiul Chișinău, orașul Stăuceni, extravilan;
- bunul imobil cu numărul cadastral 3153209055, cu suprafața de 2,8601 ha, categoria de destinație – teren cu destinație agricolă, amplasat în municipiul Chișinău, orașul Stăuceni, extravilan;
- bunul imobil cu numărul cadastral 3153209056, cu suprafața de 63,7632 ha, categoria de destinație – teren cu destinație agricolă, amplasat în municipiul Chișinău, orașul Stăuceni, extravilan.

Atragem atenția asupra următoarelor aspecte:

- modificările respective nu sunt operate în anexa la Legea nr. 3/2025 și nici nu se propune operarea acestora;
- având în vedere că suprafața terenului cu numărul cadastral 3153209002 nu a fost modificată, se propune includerea în anexă a terenului cu numărul cadastral 3153209056. În consecință, suprafața totală a terenurilor incluse în anexă se va majora cu 63,7632 ha, aceste terenuri fiind deja parte a suprafeței totale de 216,9742 ha. De asemenea, menționăm că, potrivit datelor din Banca centrală de date e-Cadastru, terenurile cu numerele cadastrale 3153209056 și 3153209055 nu sunt înregistrate, respectiv lipsește informația privind locul amplasării, suprafața și proprietarul acestora.

În contextul celor prenotate, se propune operarea modificărilor respective în anexa la Legea nr. 3/2025.

Cu referire la mențiunea autorului proiectului potrivit căreia excluderea terenurilor din Lista terenurilor cu destinație agricolă proprietate publică a statului din domeniul public, aprobată prin Legea nr. 3/2025, nu atrage după sine schimbarea destinației acestora sau a domeniului de proprietate, semnalăm că respectivele terenuri rămân, în continuare, terenuri agricole proprietate de stat din domeniul public, fiind incluse în Lista terenurilor proprietate publică a statului, domeniul public, din administrarea Agenției Proprietății Publice, în conformitate cu anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr. 161/2019. Totodată, potrivit articolului II alineatul (2) din proiect, terenurile se transmit în proprietate unităților administrativ-teritoriale Chetrosu, Cricova, Bubuieci și Cimișlia, iar, din momentul înregistrării dreptului de proprietate asupra terenurilor incluse în proiect, dreptul de proprietate a statului asupra acestor terenuri încetează.

4. Totodată, se prezintă următoarele propuneri de completare a proiectului de lege:

1. Articolul I, la poziția UAT Cimișlia, cifrele „151,4482” se vor substitui cu cifrele „131,4482”.

2. La articolul II, alineatul (2) se va completa cu o diviziune (literă) nouă, cu următorul cuprins:

„Schimbarea categoriei de destinație a terenului cu numărul cadastral 2901111.003 din teren cu destinație agricolă în teren pentru amplasarea construcțiilor publice.”

Propunerea are la bază solicitarea Ministerului Mediului, în contextul implementării Programului național pentru gestionarea deșeurilor 2023-2027, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 972/2023, precum și al Regulamentului privind depozitarea deșeurilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 939/2023. În cadrul procesului de regionalizare a managementului deșeurilor, care presupune divizarea teritorială a țării în opt regiuni de management al deșeurilor, Ministerul Mediului a identificat un teren situat în extravilanul orașului Cimișlia, cu numărul cadastral 2901111.001 și o suprafață totală de 132,266 ha, din care este necesar un lot de 20 ha în vederea construirii unui centru de reciclare și management ecologic.

Agenția Proprietății Publice a aprobat proiectului de formare a bunului imobil prin separare din terenul proprietate publică a statului cu numărul cadastral 2901111.001, amplasat în extravilanul orașului Cimișlia, raionul Cimișlia.

Întreprinderea de Stat „Institutul de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului” a elaborat Dosarul tehnic a lucrărilor cadastrale privind formarea bunului imobil prin separare a terenului cu numărul cadastral 2901111.001, proprietate publică a statului din administrarea Agenției Proprietății Publice, amplasat în extravilanul orașului Cimișlia, raionul Cimișlia.

Conform Dosarului tehnic prenotat, din terenul cu numărul cadastral 2901111.001 cu suprafața totală de 132,266 ha, prin separare a fost format:

- bunul imobil cu numărul cadastral 2901111.001 cu suprafața de 112,226 ha, categoria de destinație I teren cu destinație agricolă, amplasat în extravilanul orașului Cimișlia, raionul Cimișlia; și

- bunul imobil cu numărul cadastral 2901111.003 cu suprafața de 20,000 ha, categoria de destinație I teren cu destinație agricolă, amplasat în extravilanul orașul Cimișlia, raionul Cimișlia.

Astfel, bunul imobil nou-format cu numărul cadastral 2901111.003 și cu suprafața de 20,0 ha va fi folosit pentru implementarea Proiectului „Deșeuri solide în Republica Moldova”.

În contextul celor menționate *supra*, Guvernul comunică susținerea prezentului proiect de lege, cu ajustarea acestuia în conformitate cu observațiile și recomandările formulate.